

LARS LØKKE RASMUSSENS GRUNDLOVSTALE 2012

DET TALTE ORD GÆLDER

Jeg tror ikke, at der er nogen, der kan holde en grundlovstale her i Terndruplund uden at føle sig bæret og en smule ydmyg. Ved at tale her bliver man en del af en tradition og historie, som strækker sig helt tilbage til de første festligheder i 1849, da Frederik d. 7. gav os vores første grundlov. Allerede dén dag - den 5. juni 1849 - blev der holdt grundlovsfest i Skørping - og siden 1852 har Terndruplund været det faste mødested. År efter år. Uden afbrydelser. På denne dag og dette sted har danskere mødtes årligt – trods krig, nød og det danske vejr – og imens oplevet alle de punkter i Danmarks historie, som har været med til at forme vores land. På dette sted føler man både den fjerne histories vingesus og den nære histories åndedræt.

Deltagerne til grundlovsmøderne har været vidner til demokratiets fødsel, nederlaget i 1864 og de store folkelige bevægelser fremkomst. Der er blevet holdt taler ved Systemskiftet, og da de første kvinder fik valgret. To verdenskrige har raset og omdannet store dele af Europa til en slagmark. Der er oprettet nye, internationale organisationer som NATO, FN og EU, der har ændret den måde, verden virker.

Deltagerne har været de første, der kunne nyde godt af det moderne velfærdssamfunds tryghed og haft børn, der deltog i ungdomsoprøret. Der har været afholdt grundlovsmøder under den kolde krig og Murens Fald. Da genforeningen med Sønderjylland blev en realitet. Deltagerne har stemt på Stauning og I.C. Christensen, hørt frihedsbudskabet d. 4. maj 1945 og endda set det første menneske gå på månen.

Det er den tradition og den rige historie, som vi er en del af i dag. Og det er derfor, man bliver bæret og ydmyg, når man modtager en invitation til at holde grundlovstale af Terndruplundfonden, der på fornem vis fører traditionen videre. Således også i år, hvor det er 163. gang, vi i fællesskab kan markere grundlovens tilblivelse.

***

I 2009 – det virker næsten allerede som fjern fortid – holdt jeg min første grundlovstale som nytiltrådt statsminister lige her i Terndruplund. Dengang talte jeg om grundloven som rammen for vores samfund. Jeg talte om den økonomiske krise, som kastede sin skygge over landet. Og jeg talte om vores soldater i Afghanistan. Dét vil jeg også gøre i dag, men jeg vil ikke – og jeg kan ikke – holde den samme tale. For selvom emnerne er de samme, er tiden er en anden.

Krisen bed sig fast og viste sig dybere og mere uforudsigelig, end man regnede med. Det stiller nye og større krav til politikerne for at gennemføre omfattende reformer.

I Afghanistan gøres der stadig små fremskridt og store ofre i kampen for frihed og sikkerhed, mens afghanerne rustes til selv at overtage ansvaret inden for de næste par år.

Og grundloven har endnu engang vist, at den sikrer den fredelige og ordentlige overgang fra én regering til den næste.

Jo, en del har ændret sig siden grundlovsdag i 2009, selvom temaerne stadig er de samme. Danmark har flyttet sig, men ligner alligevel sig selv. Og det er i høj grad grundlovens fortjeneste.

***

I Danmark har vi ikke en nationaldag, som man kender det fra mange andre lande. Andre lande fejrer deres uafhængighed, revolutioner eller genforeninger. Det gør vi ikke. Danmark har i det store og hele altid været frit, og da vi gik fra enevælde til demokrati skete det uden større dramatik end højst nødvendigt. Der er langt fra den danske historie til franskmændenes storm på Bastillen, amerikanernes Uafhængighedserklæring og tyskernes markering af genforeningen.

Til gengæld fejrer vi grundlovsdag. Uden genopførelse af historiske slag, militærparader eller fyrværkeri. Med ved at mødes og benytte os af de friheder, som vi fik cementeret med grundloven: Forsamlingsfriheden. Ytringsfriheden. Vi mødes, taler og synger for at skønne på demokratiets grundfæstning og de frihedsrettigheder, der fulgte med.

Vi husker, at grundloven sikrer, at vi kan ytre os, som vi vil. Vi husker, at vi er frie til at samles og at tro og tænke, som vi vil. Vi husker, at grundloven er rammen for vores virke – det allermost fundamentale i det danske samfund sat på paragraffer. Og vel at mærke et samfund, hvor alle har plads.

Der er kun én grundlovsdag. Fordi vi alle er en del af det samfund, som udfolder sig inden for de rammer, som blev opstillet for 163 år siden, og fordi grundloven ikke skelner mellem akademikeren med den fine titel og førtidspensionisten, der aldrig fik fodfæste på arbejdsmarkedet. Retten til at stemme er den samme for folkepensionisten i Hadsund som for gymnasieeleven i Hellerup. Og retten til at ytre sig frit er lige så godt beskyttet for den kanvasklædte arbejdsmand, der smører leverpostejsmadder, som for direktøren i jakkesæt, der - måske - foretrækker paté.

Derfor sætter jeg så stor pris på vores grundlov. Den samler alle danskere. Og den minder os om, at folkestyret ikke er skabt med det formål at dele folket op i grupper efter uddannelse, beskæftigelse eller formue.

Desværre har for mange i den politiske verden på det seneste overset det budskab.

Da jeg foreslog at afskaffe efterlønnen, blev det forsøgt fremstillet som en klassekamp. Mange i den daværende opposition talte om det, som et opgør mellem arbejdsmænd og -kvinder – dem med de trætte rygge og barkedede næver – på den ene side og de højtuddannede – dem med deres på det tørre og tastaturfingre – på den anden. Mellem 3F'eren og DJØF'eren.

De tog fejl. Debatten om efterløn var ikke et opgør mellem forskellige grupperinger i befolkningen. Det var et opgør med en ordning, der havde overlevet sig selv. Det var et opgør, som var nødvendigt, hvis vi skal opretholde det velfærdssamfund, som de fleste danskere bakker op om – uanset socialt udgangspunkt.

De politikere og organisationer, der skubbede befolkningsgrupper foran sig i deres politiske kamp, glemte grundlovens budskab. De reducerede danskerne til en enkelt egenskab – arbejdsløs eller beskæftiget, arbejder eller akademiker – og forsøgte at tage danskerne som gidsler i en forestillet klassekamp.

Efterlønsdebatten er slut nu. Den fandt sin afslutning for nogle måneder siden, da Folketinget vedtog det lovforslag, der gennemførte tilbagetrækningsreformen ned til sidste punktum. Et lovforslag, der blev fremlagt af den nytiltrådte regering og vedtaget med opbakning fra alle partier undtagen Enhedslisten. Men desværre har mange holdt fast i dårlige vaner og forsøger fortsat at sætte skel mellem danskere.

Jeg kan kun undre mig, når jeg hører en minister i en dansk regering sige uden blusel, at han ikke vil arbejde for piloter, bankdirektører, overlæger og advokater, men kun for dem i blå kantstøj. Han udstiller sig selv som en, der ser på vælgergrupper i stedet for danskere. Som en, der deler fællesskabet op i venner og fjender, fordi de har et særligt arbejde og spiller dem ud mod hinanden i en taktisk kamp. Som en anden romersk kejser, der drømmer om at dele for at herske.

Der er åbenbart nogen, for hvem det blå kanvas repræsenterer det gode, og jakkesættet det onde. Det er et falsk skel. Jeg vil gerne advare mod at dele danskerne op i gode og dårlige mennesker. Det er ikke, hvad politik i det danske folkestyre er eller bør være. Politik er ikke en kamp mellem danskerne. Det bør være en kamp *for* danskerne.

Når bankdirektøren i visse politiske kredse nærmest gøres til et ikon på ondskaben i en sådan grad, at de 77.000 ansatte i sektoren begynder at krybe langs panelerne – og man kan foreslå ekstra skat på deres arbejdspladser, uden at det stort set påkalder sig opmærksomhed – har man brugt sproget til at sætte falske skel. Falske skel, der skygger for vores fælles interesse i at værne om danske arbejdspladser. I industrien, på byggepladsen, i landbruget, på slagteriet, på advokatkontoret og i – ja – banken. Og jo dygtigere vi er til det, dets flere arbejdspladser har vi råd til i børnehaven, på skolen og på sygehuset.

Vi skal ikke dele os efter uddannelse og beskæftigelse, men efter anskuelse. Mens vi alle forbliver i det danske fællesskab. Vi er alle danskere – uanset socialklasse. Ingen er mere danske end andre.

***

Ved grundlovs møderne i 2009 blev der ikke talt voldsomt meget om reformer, selvom den økonomiske krise også kunne mærkes dengang. Der bliver til gengæld med garanti talt rigtigt meget om reformer i år.

I dag halser regeringen efter den reformdagsorden, som Venstre indledte. Den reformdagsorden, som blev udmøntet i flere skattereformer, en dagpengereform, besparelser på børnecheck, nulvækst i den offentlige sektor, SU-reform og selvfølgelig tilbagetrækningsreformen, er nu højeste mode i ministerkontorerne, der befolkes af mange af de personer, der var de mest højlydte kritikere. Fred være med det. Det er godt for Danmark, at man har forladt gamle positioner og nu vil følge det spor, vi har lagt.

Vores reformer, som gav et bidrag på 47 mia. kr. til holdbarheden i dansk økonomi – og særligt opgøret med efterlønnen – var tæt på at være en økonomisk nødvendighed. Økonomer havde i årevis peget på efterlønnen som de lavthængende frugter, der kunne høstes nu og her. De henviste til matematikken – der kommer flere ældre og færre unge til at forsørge dem. Desuden lever vi længere end før. Det skortede ikke på snusfornuftige økonomiske argumenter for at fjerne ordningen.

Men økonomiske argumenter er ikke alt. Opgøret med efterlønnen var ikke kun motiveret af en bogholderagtig kroner-øre-tilgang. For vel er det en bunden opgave at få kassen til at stemme og sikre en sund økonomi. Og vel har krisen medført meget fokus på grafer over underskud og tal i regneark. Men idealerne må ikke glide i baggrunden. En politiker uden idealer er blot en administrator. Og det danske demokrati fortjener bedre, hvis vi skal have en levende, engagerende og frugtbar debat.

Sagen er, at ”sund økonomi” ikke er en ideologi og ikke bør være det højeste mål i sig selv. Sund økonomi er kun et middel til det, vi gerne vil opnå. Det er alt det, vi kan gøre for danskerne med en sund økonomi, der betyder noget.

Med en sund økonomi kan vi give danskerne mere personlig selvbestemmelsesret med plads til lettelser i skatten, der er blandt de højeste i verden.

Med en sund økonomi kan vi sørge for, at virksomheder får ro til at udvikle sig og virke på et frit marked, uden at de sammen med deres arbejdspladser pludselig bliver beskattet ud af landet.

Med en sund økonomi kan vi sørge for en god start på livet for vores børn med lige muligheder for at få en god uddannelse.

Med en sund økonomi kan vi være sikre på en ordentlig behandling, når vi bliver syge, og en kærlig behandling, når vi bliver ældre.

Med en sund økonomi bliver der plads til, at enhver kan forfølge sin egen lykke - samtidig med, at vi tager vare på hinanden og aldrig tillader, at nogle falder dybere, end de kan blive hjulpet op igen.

Det er derfor, jeg ønsker reformer. Ikke kun for at få kassen til at stemme og sikre balance mellem indtægter og udgifter. Men fordi jeg ønsker at trække samfundet i retning af en højere grad af personlig frihed.

Og vi har gjort det før. VK-regeringens skattereformer var båret af et ideal om, at danskerne har ret til at beholde flere af de penge, de tjener ved at gå på arbejde, uanset om de arbejder på fabriksgulvet eller direktionsgangen. Det var også derfor, vi indførte kontanthjælpsloftet og starthjælpen, der sikrede, at det kunne betale sig at arbejde, og at det kunne nytte at gøre en indsats. Så der blev en mærkbar, kontant forskel på at bruge 37 timer i kassen i Netto og 37 timer på sofaen.

Det fik vi ikke ligefrem stor tak for. Men vi stod fast på vores. Og det gør vi også i dag, hvor regeringen har fremlagt deres forslag til en skattereform. Et forslag, der – selvfølgelig – også har sine gode sider, men først og fremmest er for uambitiøst. Fordi det flytter penge fra den ene lomme til den anden - i en situation, hvor regeringen allerede har været der og taget seks milliarder ind i højere skatter og afgifter. Fra danskerne og deres arbejdspladser.

Derfor skal vi nu gøre det billigere – og ikke dyrere – at være dansker. Derfor skal vi nu gøre det mere – og ikke mindre – attraktivt at skabe og fastholde danske arbejdspladser. Derfor skal vi sætte skatten ned. Ikke bare kræve den op på en anden måde.

For dét har vi prøvet - og her er der ikke meget mere at komme efter... Sagen er jo, at vi allerede har justeret på rentefradraget. Vi har allerede øget skatterne på forurening. Vi har allerede været skattesystemet rundt for at finde ud af, om der er steder, vi kan finde lidt flere penge. Vi har gjort det hele før. Tiden er kommet til at nå videre.

Vi har brug for en skattereform, der reelt letter de økonomiske byrder på både danskerne og virksomhederne. Så vi bliver mere konkurrencedygtige, kan sælge mere til udlandet og sikre flere danske arbejdspladser. Skal vi bede danskerne om at arbejde mere, skal der også være et arbejde til dem. I sidste ende handler det om at sikre, at det lille land - som ikke er perfekt, men blandt de bedste i verden - også er et rigt og rart land, når vi giver det videre til vores børn og børnebørn.

Der er mulighed for en skattereform med perspektiver, der rækker ud over en valgperiode eller to, hvis regeringen vil. Og Venstre er med hele vejen, hvis vi kan blive enige om at returnere de milliarder til danskerne, der ifølge regeringen kan findes ved nye reformer - og som ikke skal bruges til at vedligeholde og udvikle vores fælles velfærd.

***

Alt det, som grundloven sikrer, er der også forfatninger i andre lande, der sikrer. Danmark er ikke særegent i den forstand. Men vores grundlov er unik på grund af den historie og den forbundenhed, den repræsenterer. Vores forfædre krævede demokrati af kongen. Og de fik den danske grundlov. Ikke den tyske *Verfassung*, ikke de svenske *grundlagar* eller den franske *constitution*. Men en grundlov, skrevet på dansk til danskerne. Og det er det, der gør den særlig. Historien. Derfor har grundloven en særlig status, som en grundlæggende del af vores nationale bevidsthed.

Nogle ser ikke en særlig værdi i det nationale. De identificerer sig først og fremmest som humanister, europæere, intellektuelle, verdensborgere og kun sidenhen som danskere. De mener ikke, at de har et naturligt fællesskab med fiskeren fra Thyborøn eller kontorassistenten i Nyborg, bare fordi de tilfældigvis lever i samme land og taler samme sprog. De mener, at de har mere tilfælles med en, der ligner dem og lever det samme liv, som de gør, i Madrid eller New York.

Man må for min skyld gerne identificere sig som humanist, europæer, intellektuel og verdensborger, men om man vil det eller ej, så er vi først og fremmest danskere. Man må ikke få et globalt udsyn, der er så stort, at man mister evnen til at se det nære. Man kan ikke undslippe sig historien, sit modersmål og sit fædreland. Man kan opgive det, forkaste dets værdier og søge hen til noget andet. Men man vil altid være rundet af Danmark.

Den erkendelse kalder nogle med slet skjult foragt nationalisme. Andre patriotisme. Jeg foretrækker fædrelandssind. At have fædrelandssind, at elske sit land, er ingen forbrydelse. Det er ikke ækelt at blive en smule rørt og føle en dyb taknemmelighed, når man hjemvendt fra en lang rejse ser Dannebrog eller hører det danske sprog blive talt, selvom det - ret skal være ret - ikke er verdens kønneste. Det er udtryk for fædrelandssind at værdsætte og værne om de symboler og traditioner, som sammen med vores grundlov udgør den fælles bevidsthed og historie.

Når de radikale foreslår, at Dannebrog skal miste sin særstilling og ligestilles med andre nationers flag og endda med begrundelsen, at de elsker alle lande, kan jeg kun undre mig. Den følelse kender jeg ikke.

Andre lande kan imponere med deres resultater, fascinere med deres kultur eller forfærde med barbariske skikke. Men elske dem gør jeg ikke. Kærlighed nærer jeg kun til mit fædreland.

***

Vores værdier genfindes ikke kun inden for Danmark, men også uden for rigets grænser. Ikke mindst i Afghanistan, hvor vores soldater bærer Dannebrog uden på tøjet og de danske værdier indeni. De yder store ofre for, at der kan gøres små skridt mod øget sikkerhed og frihed. Og for det fortjener de vores allerstørste respekt på denne dag, hvor vi også med taknemmelighed bør mindes de 42 soldater, der aldrig vender hjem fra missionen, men til gengæld altid skal huskes som dem, der har ydet det største offer i fædrelandets tjeneste. De er blevet en del af den historie, som er så tydelig her i Terndruplund og som sætter alting i relief. Og som altid er god at huske på.

***

Christiansborg har et særligt ansvar for at huske på fortiden. Vi er med til at regere i et land, der har en tusindårig historie og 163 års erfaring med et levende folkestyre. Og hvor alting i sidste ende vil blive bedømt i lyset af landets historie. Netop det har altid stået for mig som den bedste påmindelse til tidens politikere om at bevare en sund portion ydmyghed over for den opgave, vi er sat til at varetage.

Det bør vi alle huske på denne grundlovsdag og på dette sted, der som sagt har været vidne til det demokratiske Danmarks historie. Til verdenskrige, kvinders stemmeret og indtog på arbejdsmarkedet, opblomstringen af internationalt samarbejde, de store folkelige bevægelser, velfærdssamfundets fødsel, ungdomsoprør og en kold krig. Og det bør alle politikere huske på, før de overvejer at bruge ordet ”historisk” om egne resultater.

Vist træffes der beslutninger, der er både svære og vigtige i dag. Beslutninger, der betyder noget for vort land her og nu. Og som man kan være nok så stolt af. Men mange af de beslutninger bliver utvivlsomt små og ubetydelige, når de ses igennem historiens prisme. Alene af den grund er det vigtigt at bevare og højtideligholde grundlovsdag – for at bevare ydmygheden.

Og med det vil jeg sige tak for ordet og ønske jer alle en rigtig god grundlovsdag.